

۱۰۱ نکته در عکاسی مروری بر اصول

مهساقبایی

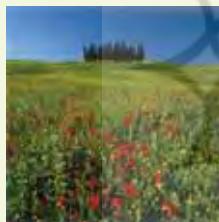

اشاره

عکاسی کاری است سهل و ممتنع. امروزه دوربین‌های عکاسی را در دست همه افراد جامعه می‌توان دید. مسلماً افزایش روزافزون توجه و علاقه به عکاسی عاملی کافی برای بالاتر رفتن کیفیت عکاسی در سطح عمومی جامعه نیست؛ ضمن آنکه تأثیر آن را نیز نمی‌توان انکار کرد. دانستن نکات اصولی عکاسی می‌تواند ضمن بالابردن دانش عمومی این هنر-فن، علاقه به کشف نکات ظریف و پیشرفته‌تر را نیز افزایش دهد؛ هدفی که سعی شده است در این سلسله مقالات به آن دست یابیم. نکاتی که به مرور در این مجموعه مقالات خواهد آمد، ترکیبی از دستورالعمل برای افراد حرفه‌ای و نیمه‌حرفه‌ای است. اما آنچه آن‌ها را بیش از مطالب مشابه مفید و قابل استفاده می‌کند، دسته‌بندی مطالب و تلاش برای خلاصه‌گویی است؛ به‌گونه‌ای که امکان فوق العاده‌ای برای استفاده از آن‌ها در کلاس‌های درس عکاسی فراهم می‌کند.

مربع یا مستطیل

گرچه اغلب عکاسان از دوربین‌هایی با فورمات مستطیل استفاده می‌کنند اما برخی دیگر قاب مربع 6×6 را دوست دارند. قاب‌هایی مربع متوازن و متقاضاند و دیدن تصاویر در آن‌ها آرامش‌بخش است. البته در عکس‌های افقی یا عمودی (اگر ترکیب‌بندی عکس اجازه دهد) می‌توانید قاب مستطیل را به صورت قاب مربع برش دهید.

قاب پانورامیک

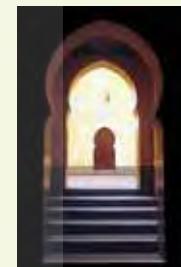
اگر صحنه‌ای که تمایل به ثبت آن را دارید افق وسیع چشمگیری دارد و چشم را بیش از یک تصویر افقی معمولی به‌خود مشغول می‌کند، استفاده از فورمات پانورامیک مفید به‌نظر می‌رسد. برای این کار می‌توانید از یک دوربین پانورامیک استفاده کنید یا مجموعه تصویر دیجیتالی را در کنار هم قرار دهید. و به عبارت دیگر آن‌ها را بهم بدوزید.

آیا بزرگ‌تر، بهتر است؟

قبل از همه گیر شدن دوربین دیجیتالی، کیفیت تصاویر دوربین‌های قطع متوسط (Format Medium) بر

انتخاب قاب

اولین عاملی که بر نوع ترکیب‌بندی عکس تأثیر می‌گذارد، فورمات یا قابی است که انتخاب می‌کند. اگرچه قاب مستطیل دوربین‌های ۳۵ میلی‌متری تک لنز انعکاسی (SLR) یا دیجیتال، پراستفاده‌ترین کادر است اما انتخاب‌های متعدد دیگری نیز وجود دارد که به شما امکان می‌دهد از جهان به اشکال دیگری نیز عکاسی کنید.

قاب افقی

بیشتر تصاویری که ثبت می‌شوند، قاب افقی یا Landscape دارند و این به دلیل عدمه است؛ یکی اینکه اصولاً دوربین‌های عکاسی به‌گونه‌ای طراحی شده‌اند که عمدتاً به این شکل در دست قرار بگیرند، و دیگر اینکه منظر افقی، همان زاویه دید طبیعی انسان است. عکس‌های افقی بر افق تأکید می‌کنند و نگاه کردن به آن‌ها برای چشم آرامش‌بخش و راحت است.

دوربین را بچرخانید

چرخاندن دوربین به شکل عمودی به خلق تصاویر پویا و متحرک منجر می‌شود؛ چرا که چشم انسان تصویر را از پایین به بالا اسکن می‌کند نه از یک سمت به سمت دیگر. این قاب همچنین به شما کمک می‌کند تا با ارتفاع تأکید بیشتری کنید و ساختارهای عمودی را ثبت کنید؛ مانند ساختمان‌ها.

دوربین‌های ۳۵ میلی‌متری برتری زیادی داشت و بهمین ترتیب، کیفیت تصاویر قطع بزرگ (Format Large) بر هر دوی این‌ها غلبه می‌کرد. امروزه این برتری را با مقدار مگاپیکسلی که یک دوربین می‌تواند ثبت کند، می‌ستجند.

اگرچه، در نهایت، موفقیت یک عکس در درجه نخست به مقدار تأثیرگذاری آن بستگی دارد نه میزان وضوح آن. بنابراین، بزرگ و کوچک‌بودن دوربین را فراموش کنید و به جای آن به جنبه‌های خلاقانه و تکنیکی عکس توجه کنید.
از هر سوژه، دو عکس بگیرید، عمودی و افقی.

- دوربین را با دو دست محکم نگه‌دارید و آرچ‌ها را به دو طرف بدن خود بچسبانید.
- شاتر را آرام و با ظرافت فشار دهید تا در لحظه گرفتن عکس دوربین نلرزد.
- هنگام استفاده از لنزهای بلند یا سنگین، بهتر است زانو بزنید یا بشنیزید.

برای دوربین تکیه‌گاهی بیاید
در برخی موارد، نور محیط کمتر از آن است که با سرعت مناسبِ حالت دوربین روی دست، بتوان به نتیجه مطلوب رسید. در چنین مواردی، رعایت نکات زیر مفید است.

■ برای کمک به ثبات دوربین، آن را به تنۀ درخت یا دیواری تکیه دهید.

■ دوربین را روی نرده یا تکه سنگی قرار دهید. می‌توانید با کیف دوربین یا کت خود برای آن تکیه‌گاهی بسازید.
■ از قاب پنجرۀ باز اتومبیل هم می‌توانید به عنوان تکیه‌گاه استفاده کنید.

انتخاب سه پایه

سه‌پایه بهترین کیفیت برای استقرار دوربین را فراهم می‌کند و به شما اجازه می‌دهد که زمان نوردهی را به چند دقیقه و حتی، ساعت افزایش دهید؛ بدون آنکه موضوع تصویر را از دست بدهید.

نهایت کیفیت تصویر

به دست آوردن بالاترین کیفیت تصویر کار سختی نیست؛ به شرط آنکه نکات زیر را به تلاش‌های خود در هنگام عکاسی اضافه کنید.

■ حساسیت دوربین (ISO) را در حداقل ممکن نگه دارید. هرچه میزان ISO کمتر باشد، وضوح تصویر بالاتر می‌رسد. بالا بردن حساسیت دوربین باعث دیده شدن دانه‌های تصویر (noise and grain) می‌شود.

■ فیلترها و لنزهای خود را همیشه تمیز و بدون غبار نگه دارید.

■ بهترین کیفیت تصویر لنزها در میانه محدوده قدرت دیافراگم آن‌هاست. برای مثال، یک لنز نرمال در محدوده دیافراگم ۸ تا ۱۱ بهترین تصویر را به دست می‌دهد و در بازترین و بسته‌ترین حالت، کمترین کیفیت تصویر را.

■ هرگاه که امکان آن را داشتید، دوربین را روی یک سه‌پایه محکم و ثابت قرار دهید و با سیم شاتر عکاسی کنید تا از لرزش دوربین هنگام فشردن شاتر جلوگیری کرده باشد.

اگر هنگام عکس‌سازی از یک سوژه مطمئن نیستید که کادر افقی مناسب‌تر است یا عمودی، هر دو قاب را بگیرید و تصمیم‌گیری در این مورد را به بعد موکول کنید. البته شاید هر دوی آن‌ها زیبا باشند. اگر از دوربین دیجیتال استفاده می‌کنید و نگران هزینه‌های فیلم و چاپ نیستید، تا می‌توانید از سوژه خود با زوایای دید متفاوت، عکاسی کنید؛ این بهترین راه برای آموختن و بهترشدن است.

دیجیتال یا فیلم؟

هنگام عکاسی اهمیتی ندارد که از دوربین دیجیتال استفاده می‌کنید یا فیلم نگاتیو. آنچه مهم است تمرکز بر کیفیت ترکیب‌بندی تصویر است که در هر دو حالت، از قوانین ثابتی پیروی می‌کند.

دوربین را ثابت نگه دارید

اگر می‌خواهید تصاویری کاملاً واضح و با کیفیت تهیه کنید، باید بدانید که دوربین خود را چگونه نگه دارید. چگونگی در دست نگهداشت دوربین تفاوت عمده‌ای در تصاویر ایجاد می‌کند. خطاط در طرز نگهداشت دوربین و لرزش دست می‌تواند امکان داشتن یک تصویر فوق العاده را از شما بگیرد.

■ کمر خود را کاملاً صاف نگه دارید و پاها را کمی از هم باز بگذارید.